

Prohlášení předsedy představenstva DA ČR JUDr. Rostislava Dvořáka

Vážené dámy a pánové, vážení družstevníci, rád bych využil konce roku k zamyšlení nejenom nad tím, jaký byl rok 2015, ale také co lze očekávat od roku nastávajícího.

Pro Družstevní Asociaci ČR a její členské svazy byl uplynulý rok srovnatelný s lety předchozími.

Družstva v České republice se bohužel ještě 25 let po pádu totalitního režimu musí neustále potýkat se zkresleným vnímáním jejich postavení ve společnosti. Přitom patří mezi historicky nej-osvědčenější obchodní společnosti, protože na území ČR existují už od poloviny 19. Století. Družstevní forma podnikání se v minulosti plně osvědčila a i v současném světě prokazuje svoji konkurenceschopnost a dokazuje, že je vhodnou a nezastupitelnou formou podnikání. Proto Družstevní Asociace ČR, která je připomínkovým místem pro tvorbu zákonů, působí v rámci svých možností na vy-

tváření vhodných legislativních podmínek pro všechna odvětví družstevního podnikání.

Družstevní Asociace jako zastřešující organizace v České republice hledá cesty, které povedou k vytvoření podmínek rozvoje družstevního sektoru tak, aby se dostal na úroveň silných ekonomik Evropské unie. Výrobní podniky družstev a s nimi družstva bytová, zemědělská, nebo spotřební v době hospodářské krize jednoznačně prokázala stabilitu jak ve výkonech, tak v zajištění zaměstnanosti na rozdíl od konvenčních evropských podniků. Pro stabilizaci struktury českého hospodářství je přitom nezbytné, aby stát akceptoval nutnost podpory středních firem, mezi něž družstva patří a začal intenzivně vytvářet podmínky pro jejich rozvoj.

Potřebu podpory výrobních podniků družstev jasně ukázala analýza výboru pro průmysl vědu a techniku parlamentu Evropské unie a z ní pramenící usnesení Parlamentu k zajištění rozvoje a podpory družstev v hospodářské struktuře členských zemí, neboť družstva jsou stabilizátorem zaměstnanosti a výkonnosti úspěšných ekonomik. V tomto duchu vyzněly i závěry z mezinárodní konference, která proběhla v listopadu 2015 v Praze k aktuální situaci v českém a evropském družstevnictví.

Na mezinárodní úrovni hájíme zájmy Českého družstevnictví a spolupracujeme v rámci Mezinárodního družstevního svazu

ICA a stejně tak v rámci jeho evropské platformy Družstva Evropa se zástupci družstevnictví z celého světa. Členské svazy asociace jsou členy jejich oborových organizací. V listopadu se v Praze pod záštitou Družstevní Asociace ČR a Svazu českých a moravských výrobních družstev uskutečnilo jednání představenstva Družstev Evropa, kterého se zúčastnili zástupci většiny evropských zemí, a které se zabývalo mimo jiného úpravou evropské legislativy pro podporu družstevní formy podnikání a rozvoje mladých družstevníků.

V tomto roce jsme společně docílili velmi dobrých výsledků a přejme si, Vážení družstevníci, aby rok 2016 byl ještě lepší. Pracujme společně na tom, aby se zvýšila úroveň povědomí veřejnosti o družstvech, a aby přístup zástupců státní správy a naší politické reprezentace začal směřovat k podpoře rozvoje družstevních podniků a ke kvalifikovanému řešení jejich legislativních problémů.

Přeji všem našim členům a obchodním partnerům úspěchy v práci, pevné zdraví a pohodu a to nejenom jménem Družstevní Asociace ale i jménem všech jejich družstevních svazů. Jsem přesvědčen, že nastupující rok 2016 bude pro nás všechny rokem úspěšným.

JUDr. Rostislav Dvořák
předseda představenstva
Družstevní Asociace ČR

AKTUÁLNÍ INFORMACE Z ČINNOSTI ČLENSKÝCH SVAZŮ DA ČR

Svaz českých a moravských bytových družstev

Historie bytových družstev

Již v polovině devatenáctého století v Českých zemích s ohledem na vysoký hospodářský rozvoj a kulturně sociální povědomí se postupně vytvářely podmínky pro vznik družstevnictví. První družstvo První potravní a spořitelní spolek bylo založeno v roce 1847, krátce po vzniku družstev anglických "Rochdalských průkopníků".

První bytová sdružení vznikala v českých zemích v 80. letech 19. století. Jejich účelem byla péče o zabezpečení levného bydlení pro dělníky a zaměstnance. Hlavní překážkou většího rozvoje bytových družstev byly obtíže při opatřování úvěru. Teprve zákony o daňových výhodách pomohly na sklonku 19. století čtenějšímu zakládání stavebních a bytových družstev. V roce 1908 bylo uváděno v českých zemích 99 bytových družstev, v roce 1910 již 127 a v roce 1912 355 bytových družstev.

Stav družstev v ČR k 31. 12. 1922

Typ družstva	Počet subjektů
úvěrní	5378
Zemědělská	2153
Živnostenská	1575
Konsumní	1310
Stavební a bytová	1236
Obecně prospěšná	51
Jiná	119
Celkem	11822

Po vzniku Československa v průběhu let 1918 – 1938, i když bytová družstva neměla rozhodující podíl na celkovém počtu postavených bytů, byla jejich činnost přínosem při výstavbě a zkvalitňování bydlení pro slabší sociální vrstvy. I přes tuto skutečnost se v rámci bytových družstev realizovali i reprezentativní projekty, např. luxusní dvojvila bratrů Karla a Josefa Čapkových.

Rodinný dvojdomek na Královských Vinohradech postavili bratři Čapkové jako členové bytového družstva od počátku dvacátých let.

Úspěšný rozvoj v období 1. republiky byl násilně přerušen německou okupací a následně pak komunistický puč v únoru 1948 předznamenal konec demokratického vývoje v Československu.

Po skončení 2. světové války v roce 1945 navázala bytová družstva na předválečné tradice a stala se největší stavebníkem bytů. V roce 1949 bylo v Československu 900 bytových družstev, avšak v roce 1954 byla veškerá družstevní bytová výstavba zastavena.

K zásadnímu obratu dochází v r. 1959, kdy z rozhodnutí komunistické vlády je vytvořen nový typ družstva – stavební bytové družstvo. Nové ekonomické podmínky družstevní bytové výstavby byly pro občany výhodné a nezanedbatelný byl i finanční příspěvek státu. V roce 1969 vznikl samostatný Český svaz bytových družstev.

V letech 1969 – 1989 je bytová výstavba v popředí zájmu státu a bytová družstva tak pokračují ve svém kvantitativním rozmachu. Družstva v této době rozvíjí vedle bytové výstavby a péče o svůj bytový fond i další hospodářské činnosti. Tento rozvoj je však utlumován plánovaným hospodářstvím a centralizací řízení.

Socialistické centrální řízení bytové výstavby je charakterizováno dvěma fenomény. Za prvé jsou to plánovací standardy a ukazatelé, které limitují plochy bytů, standardy vybavení bytů a domů a jejich okolí. Za druhé je to zprůměrnění stavebnictví provázené vznikem panelové technologie.

To jsou momenty, které se spolu s velkým nárůstem počtu postavených bytů podepsaly na nízké kvalitě panelových bytových domů. S touto nedobrou skutečností se bytová družstva vyrovnávají dodnes. V letech 1958 – 1990 se panelovou

	1980	1990	1994	1995	2003	2005
Panelové domy	89%	98%	76%	20%	4%	3%

Podíl panelových domů na dokončované výstavbě bytových domů

technologií, převážně na nových sídlištích v okrajových částech měst, ale i v historických centrech, realizovalo v Čechách a na Moravě 1 126 000 panelových bytů. Z tohoto počtu bylo asi 700 000 bytů ve vlastnictví bytových družstev.

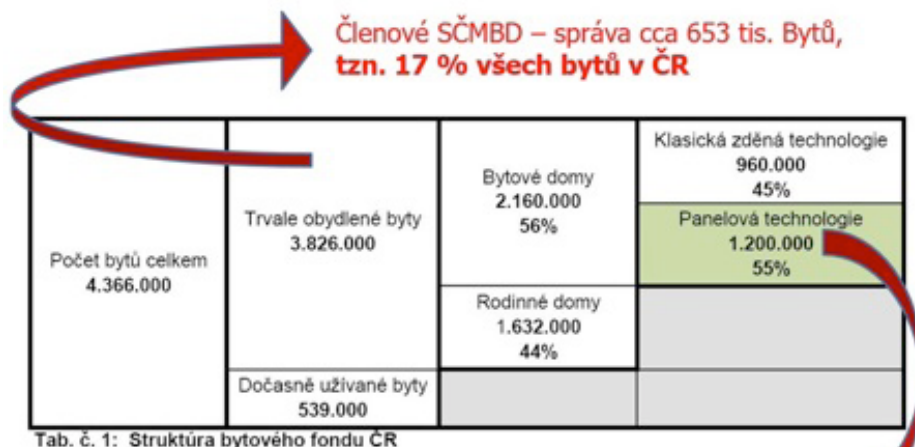
Svaz českých a moravských bytových družstev

je zájmovým sdružením bytových družstev a společenství vlastníků jednotek s působností v celé České republice. Poskytuje svým členům odbornou metodickou pomoc a zastupuje je v jednáních s vládou, Parlamentem ČR a dalšími státními i nestátními orgány a organizacemi. Je členem mezinárodních družstevních organizací a udržuje styky se zahraničními institucemi obdobného typu. Zastoupení svazu na „trhu s byty“ v ČR prezentuje následující obrázek:

ale nejen oni – potýkají, otázka stavu nové legislativy platné od 1. 1. 2014. K tomuto datu nabyly účinnosti nové kodexy – Nový občanský zákoník a Zákon o obchodních korporacích a družstvech. Tyto předpisy stanovují nová pravidla správy bytových domů a přináší jejich správcům povinnosti. Ne vše, co tyto předpisy uvádí v platnost, je v souladu s možnostmi BD a SVJ. Svaz jménem svých členů apeluje na Vládu ČR a dotčená ministerstva a žádá o úpravu alespoň těch ustanovení, která jsou zcela v rozporu praxí správců bytových domů.

Návrhy svazu by měly vést k nápravě nejzávažnějších problémů, s nimiž se potýkají BD a SVJ, potažmo osoby bydlící v bytových domech. Návrhy cílí zejména na řešení naléhavých ekonomických otázek. Mezi hlavní mimo jiné okruhy patří:

- Ze zpeněžení bytové nebo nebytové jednotky nebo družstevního podílu přednostně uspokojovat pohledávky bytových korporací – bytových družstev a společenství vlastníků za jejich členy (požadujeme přitom, aby byly takto uspokojovány všechny pohledávky nejen vykonatelné), a to jak v exekučním, tak v insolvenčním řízení.
- Znovuzavedení zákonného zástavního práva pro uvedené pohledávky k jednotkám a k družstevním podílům.
- Náklady na užívání bytů a náklady na služby spojené s užíváním bytů vzniklé v průběhu insolvenčního řízení hradit kdykoli jako pohledávky za majetkovou podstatou (jako náklady na provoz a správu majetkové podstaty).
- Z redukce pohledávek v oddlužení (až na 30%) shora uvedené pohledávky úplně vyloučit.
- Výhodu oddlužení odebírat ihned, jakmile dlužník ani v průběhu oddlužení nebude hradit povinné platby za užívání bytu.
- V případech, kdy nedojde k úhradě pohledávky některým z výše uvedených způsobů, zakotvit přechod dluhů na právního nástupce dlužníka (nabyvatele jednotky nebo družstevního podílu). Jedná se např. o dluhy vznikající po nařízení nucené dražby nebo dluhy vznikající v průběhu likvidace dědictví.

Tab. č. 1: Struktura bytového fondu ČR

Podíl členů svazu na správě bytového fondu v ČR

Aktuálním tématem pro bytová družstva nejsou otázky technické správy, údržby a energetických modernizací bytových domů. To jsou témata, která byla na pořadu jednání v předchozím období. Dnes je nejpalčivějším problémem, se kterým se členové svazu –

1. USPOKOJOVÁNÍ POHLEDÁVEK VZNIKAJÍCÍCH PŘI UŽÍVÁNÍ BYTŮ V BYTOVÝCH DOMECH

(týká se bytů družstevních i bytů ve vlastnictví jiných osob). V této věci svaz navrhuje:

2. VYPOŘÁDACÍ PODÍL V BYTOVÝCH DRUŽSTVECH.

Svaz navrhuje, aby se – neurčí-li stanovy bytového družstva jinak – rovnal vypořádací podíl výši splněného členského vkladu, nejvýše však ceně obvyklé družstevního podílu.“.

3. SOUHLAS SE ZMĚNOU STANOV 100% ČLENŮ BYTOVÉHO DRUŽSTVA MAJÍCÍCH PRÁVO BYDLENÍ.

Svaz požaduje nahrazení požadavku 100% souhlasu členů družstva „nadpoloviční většinou“ nebo variantně nadpoloviční většinou delegátů zastupujících tyto členy, jestliže o změně stanov rozhoduje shromáždění delegátů.“

4. ZAKLÁDÁNÍ SVJ SOUHLASEM 100% VLASTNÍKŮ.

Obdobně svaz požaduje zrušení souhlasu 100% vlastníků jednotek při zakládání SVJ.

5. ZAJIŠTĚNÍ SPLÁCENÍ ÚVĚŘŮ V BYTOVÝCH DOMECH PO VZNIKU SVJ.

Nová legislativa zakazuje, aby SVJ přebíralo závazky jiných osob. Bohužel se to týká i SVJ vznikajících v domech, které byly ve vlastnictví bytových družstev. V případech, kdy mateřská BD čerpala úvěry na opravy těchto domů, je v okamžiku vzniku SVJ potřeba převést tyto doposud nesplacené úvěry z BD na nové SVJ.

Budoucnost bytových družstev

Celá historie bytových družstev v Českých zemích i v kritických letech poloviny padesátých a devadesátých let jednoznačně prokázala, že bytová družstva plnila a plní významnou roli při zajišťování bydlení českých občanů. Trvale tato družstva prokazují, že organizace výstavby bytů i následné péče o ně, založené na družstevních principech patří k těm nejekonomičtějším. To je hlavní deviza bytových družstev do budoucnosti.

Stejně jako v celé Evropské unii i v České republice vláda upřednostňuje privátní formy bydlení. Nové byty se staví v drtivé většině do osobního vlastnictví. Na trhu s byty ale chybí sociální nájemní byty, nedaří se výrazněji oživit družstevní, ani obecní výstavbu. Podpora vlády těmito formám je prakticky nulová.

Panelák roku 2014 – SVJ Písecké předměstí, Milevsko

Pokračovat bude privatizační převod, i když zpomaleně, družstevních a obecních bytů. Bytová družstva přistoupila k tomuto trendu pozitivně a bez většího problému se transformovala na správní družstva. Na trhu s byty, který se postupně v České republice stabilizuje, patří v péči o bytový fond trvale mezi nejehospodárnější správce. Je potěšitelné, že i po privatizaci družstevních, ale i obecních bytů, mají jejich vlastníci o služby bytových družstev trvalý zájem. Pochopitelně, že i na druhé straně bytová družstva mají zájem poskytovat tyto služby co nejvyšší.

Očividným důkazem této skutečnosti je úspěšná modernizace panelových domů. Řada družstev své domy zateplila, vyměnila okna, rekonstruovala domovní rozvody a instalovala nové výtahy. Je důležité, že družstva dbají

vždy na to, aby veškeré modernizační práce byly kvalitní a hospodárné. Výrazně se bytová družstva podílejí na úsporách energie a ochraně životního prostředí. Družstva zateplila za pomoci státních zvýhodněných úvěrů již zhruba polovinu svých domů. Je škoda, pro družstva i pro stát, že tato pomoc je postupně utlumována.

Máme-li zjednodušeně charakterizovat budoucnost bytových družstev v České republice, je možno použít následující větu:

„Bytová družstva, stejně jako v celé své historii, budou i v budoucích letech usilovat o spokojenost svých členů a budou jim poskytovat v porovnání s ostatními formami bydlení (vlastnické, nájemní) cenově dostupné avšak kvalitou a standardy srovnatelné bydlení, které odpovídá požadavkům 21. století“.

Organizace EuroCOOP zasedla po sedmi letech opět v ČR

Mgr. Lukáš Němčík – Svaz českých a moravských spotřebních družstev

Organizace EuroCOOP zastřešující největší maloobchodní prodejce v Evropě zasedla po sedmi letech opět v České republice.

Zasedání organizace proběhlo v Evropském městě kultury roku 2015 – Plzni a zabývalo se otázkami podpory spotřebních družstev (vystupujících většinou pod značkou COOP) coby férového způsobu podnikání. Spotřební družstva jsou nejvíce regionálními maloobchodními prodejci v Evropě vlastněna obyvateli jednotlivých států nikoliv mezinárodními korporacemi. Díky zcela demokratickému řízení prostřednictvím volených orgánů představují jiný způsob podnikání umožňující zapojení běžných obyvatel do fungování družstev. Cílem je také větší tlak na Evropskou unii při podpoře spotřebních družstev vlastněných obyvateli jednotlivých států a lokálně působících vůči nadnárodním řetězcům.

Jednotlivá družstva působí ve svých regionech a tak umožňují spolupráci na lokální úrovni. Podobný model fungování je společný pro spotřební družstva i v ostatních státech Evropy. Podporuje se tím zaměstnanost v regionech a v mnoha státech také družstva podporují místní komunity například při organizaci kulturních akcí. Pozice na trhu se různí. V mnoha státech například Itálii, Skandinávii, Švýcarsku jsou družstva COOP jedničkou na trhu. V ostatních státech patří mezi hlavní obchodníky. Provozují prodejny od malých po velké hypermarkety. Z ostatních služeb je významná produkce vlastních privátních značek a realizace doprovodných služeb pro zákazníky. Ty se také liší v jed-

notlivých státech – bankovníctví, turismus, čerpací stanice, mobilní operátoři, právní služby, školství a další.

EuroCOOP se ve své činnosti soustředí na podporu spotřebních družstev i v rámci Evropské unie a větší podpory ve státech, kde působí. Pro rok 2016 jsou klíčové i otázky trvale udržitelného rozvoje a ekologického nakládání s od-

městnanců na 36 000 prodejních míst. Celkově realizují okolo 76 miliard € a tím představují největší maloobchodní prodejce v Evropě. V mnoha státech mají také podporu národních vlád.

Svaz českých a moravských spotřebních družstev (Skupina COOP)

Sdružuje 47 spotřebních družstev, která provozují dohromady téměř

Zástupci členských států EuroCOOP v prodejně COOP v Plzni

pady. Významné projekty budou i v oblastech e-commerce, logistiky, centrálního nákupu a větší práce se členy družstev. Ty se budou muset více soustředit na efektivní způsob řízení a vylepšení své organizační struktury.

EuroCOOP

Organizace byla založena v roce 1957 a dnes zastupuje více než 5 000 místních a regionálních družstev v 19 státech, s více než 32 miliony členů na celém kontinentu. Primárně působí v potravinářském a non-potravinářském maloobchodu, zaměstnávají okolo 500.000 za-

2.800 prodejen s celkovou prodejní plochou okolo 350.000 m² a zaměstnávají na 14.000 lidí. V roce 2013 vykázala česká a moravská spotřební družstva obrát v hodnotě 26,9 mld. Kč. Počet členů družstev je cca 150 000.

Členská družstva vystupují pod společnou značkou COOP, která je tak největší sítí prodejen potravin v České republice. Více než 400 prodejen potravin je začleněno do maloobchodních řetězců COOP TUTY, COOP TIP, COOP TERNO, COOP DISKONT a COOP STAVEBNINY. V prodejnách COOP

eurocoop

coop

The co-operative

SOK

Tisková konference EuroCOOP

je k dispozici rovněž více jak 600 vlastních privátních značek. Kromě obchodní činnosti provozuje SČMSD také 10 středních odborných škol, Manažerský institut, mobilního virtuálního operátora COOP Mobil, nebo půjčovnu automobilů pod značkou Europcar.

Na tiskové konferenci odpovídal na dotazy:

Zdeněk Juračka – předseda Svazu českých a moravských spotřebních družstev, člen EuroCOOPu (Skupina COOP – Česká republika)

Todor Ivanov – generální sekretář EuroCOOP

Duncan BOWDLER - president EuroCOOP, The Co-operative Group (Velká Británie)

The Co-operative Group je britské spotřební družstvo s různorodou škálou maloobchodních podniků, včetně: prodej potravin, pojištění, pohřební služby, právní služby, prodej elektroniky a další.

- 5 000 prodejných míst
- 14 miliard € maloobchodní obrát
- 70 000 zaměstnanců
- 9 milionů členů

Juhani ILMOLA – vicepresident EuroCOOP, SOK Corporation (Finsko)

SOK Corporation je finská síť družstev působící v oblasti maloobchodu a služeb. Kromě maloobchodu provozuje i bankovní služby, čerpací stanice, nebo operuje v cestovním ruchu.

- Vedoucí postavení na trhu 47%
- 11,3 miliard € maloobchodní obrát
- 2,1 milionů členů z 5,3 milionu obyvatel
- 1,646 prodejných míst
- S-Bank: 2,6 milionu zákazníků
- 40 000 zaměstnanců

Do čela Skupiny COOP zvolen Ing. Pavel Březina

Dne 1.12.2015 proběhly plánované volby nového předsedy Svazu českých a moravských spotřebních družstev (Skupina COOP). Do čela byl nově zvolen Ing. Pavel Březina, který tak střídá dlouholetého předsedu Ing. Zdeňka Juračku, jež rovněž působí coby představitel Asociace českého tradičního obchodu a i nadále zůstává podporovatelem tuzemských maloobchodníků.

Ing. Pavel Březina (*1980) je předsedou spotřebního družstva v Rakovníku a řadu let působil také v rámci nákupní centrály COOP Centrum. Ve své činnosti se hodlá soustředit na propagaci spotřebních družstev coby významného tuzemského prodejce potravin, provozujících největší síť prodejen v České republice. Chce posílit pozici značky COOP na trhu,

stejně jako tomu je jinde v Evropě, kde jsou rovněž spotřební družstva, vlastněna obyvateli daných států a navíc podporována i vládami jednotlivých zemí. Spotřební družstva zajišťují dostupnost služeb v regionech po celé republice a jsou ochotna provozovat prodejny i v lokalitách, které nejsou pro zahraniční řetězce zajímavé.

Aktuální informace z činnosti Svazu českých a moravských výrobních družstev

JUDr. Rostislav Dvořák – předseda Svazu českých a moravských výrobních družstev

Svaz českých a moravských výrobních družstev si v uplynulém roce 2015 zvolil vedení pro nadcházející funkční období v letech 2015–2019. Volba předsedy svazu, členů představenstva a kontrolní komise byly součástí programu 24. valného shromáždění, které se konalo 22. června 2015 v Nymburku. Předsedou svazu byl delegáty členských družstev zvolen stávající předseda JUDr. Rostislav Dvořák.

Na svém prvním zasedání zvolilo představenstvo I. místopředsdou

Klíčovým posláním svazu zůstává i nadále prosazování společných zájmů členských výrobních družstev při jednání s vládou, ministerstvy a ostatními státními a veřejnými institucemi se záměrem zlepšit podmínky pro výrobní podniky družstev v hospodářské a politické struktuře České republiky. V tomto směru jsme navázali na naše předchozí aktivity směřující k restrukturalizaci českého hospodářství. Vysoké procento českých výrobců je závislých na práci ve mzdě a výrobě komponent pro za-

ekonomiky a zaměstnanosti obdobně, jako je tomu v nejvyspělejších zemích Evropy.

Pod naším vedením zahájil v loňském roce činnost pracovní tým složený ze zástupců podnikatelských svazů, Ministerstva průmyslu a obchodu a představitelů malých a středních firem a výrobních družstev. Pracovní tým v březnu 2015 projednal Akční plán podpory malého a středního podnikání, který vládě předložilo Ministerstvo průmyslu a obchodu. Uvedený materi-

Valné shromáždění SČMVD

svazu Ing. Martina Berana, předsedu družstva Dřevotvar Jablonné nad Orlicí, místopředsdou pro řešení problematiky družstev sídlících na území Moravy Ing. Lea Doseděla, předsedu družstva Moděva Konice, a místopředsdou pro řešení problematiky družstev sídlících na území Čech Ing. Josefa Hančla, předsedu družstva Inva Litoměřice.

hraniční firmy, což pokládáme za potenciální riziko nejen pro výrobní družstva, ale pro celé české hospodářství. Na řešení tohoto stavu jsme v roce 2013 vypracovali Projekt restrukturalizace hospodářství ČR, který jsme předložili vládě a Ministerstvu průmyslu a obchodu. Projekt sleduje posílení pozice zejména středních firem v českém hospodářství tak, aby se staly stabilizátorem

ál byl zařazen do programu jednání tripartity a byl schválen všemi sociálními partnery. Z pracovního týmu byl následně vytvořen Výbor pro malé a střední podniky a výrobní družstva, který je jedním z výborů Rady vlády pro konkurenceschopnost a hospodářský růst. Ve výboru, jemuž předsedá náměstek ministra průmyslu a obchodu Tomáš Novotný, máme své zástupce. V sou-

časnosti lze konstatovat, že naše koncepční návrhy jsou zahrnuty do činnosti ústředních orgánů.

Zvláštní pozornost věnujeme oblasti zaměstnávání osob se zdravotním postižením, neboť svaz v současné době sdružuje z více jak 200 členských výrobních družstev také 44 výrobních družstev invalidů s větším než 50% podílem pracovníků z řad OZP. Nejedná se o malé firmy a řada z nich má řádově stovky zaměstnanců. Členská družstva zaměstnávající OZP narážejí především na deformace a excesy, které snižují efektivnost stávajícího systému podpory zaměstnávání OZP pro poctivé zaměstnavatele. Z toho důvodu jsme hlavním iniciátorem jednání s Ministerstvem práce a sociálních věcí o reformě, která musí být dle našeho názoru komplexní. Jejím cílem je zvýšit motivaci zaměstnavatelů i samotných OZP a současně napravit některé deformace, které snižují efektivnost stávajícího systému. Po šesti letech naší opakované snahy o evidenci transakcí, dodržování limitů stanovených zákonem, došlo ke shodě na vytvoření elektronického systému evidence od roku 2016.

Aktuálním problémem zaměstnavatelů OZP je rovněž zvýšení minimální mzdy od 1. ledna 2016 a postupné sjednocení sazeb pro invalidní zaměstnance, k němuž dojde v letech 2016 a 2017. Minimální mzda pro OZP se tak zvýšila na 9300 Kč, což představuje pro některé sociálně zaměřené zaměstnavatele s více než 50 % OZP značnou finanční zátěž. Doplatky do minimální mzdy zejména pracovníkům s velmi nízkým pracovním výkonem mohou bez vhodné kompenzace způsobit některým družstvům vážné ekonomické až existenční dopady. V krajních případech to povede i k propuštění těchto zaměstnanců, často dlouholetých, u nichž zaměstnání není pouze zdrojem výděлку, ale i cestou k sociální integraci. Ve spolupráci se sociálními partnery jsme iniciovali jednání o zásadní změně pravidel systému podpory a dočasně, do vyřešení nových pravidel, o kompenzaci dopadů formou zvýšení příspěvku na zaměstnance z řad OZP ze strany Ministerstva práce a sociálních věcí. Jednáním s ministerstvem a v tripartitě se podařilo dosáhnout dohody na zvýšení příspěvku.

Zcela klíčovou součástí činnosti svazu je poskytování odborných služeb a poradenství pro členská družstva. Zaměřujeme se především na potřeby družstev ve stěžejních oblastech podnikání, konkrétně se jedná o právní, finanční a daňové poradenství, zpracování projektů z programů strukturálních fondů, poradenství v oblasti investičního rozvoje, ale také v oblastech ekologie, exportu, marketingu a zaměstnávání OZP. Okruh odborných služeb a poradenství se v uplynulých letech rozšiřoval podle potřeb a podnětů družstev a i nadále vyhledáváme nové služby a ty existující zdokonalujeme a rozšiřujeme. Aktuálně jsou to například společný nákup energií, nákup služeb mobilního operátora, pohonných hmot, zajištění ostrahy majetku našich členů a nové rámcové smlouvy na pojištění družstev i jejich zaměstnanců a členů. Tyto služby umožňují zapojeným družstvům dosahovat významných úspor. Mezi stěžejní činnosti svazu patří také organizování vzdělávacích akcí a školení pro členská družstva a jejich zaměstnance. Zájem o pořádané vzdělávací akce zůstává stále vysoký, v průběhu 1. a 2. pololetí roku 2015 realizoval svaz 37 školení, jichž se zúčastnilo přes tisíc osob.

Výrobní družstvo roku, zleva Ing. Pavel Kříž (DDL Lukavec), Ing. Miloslav Čermák (Sněžka Náchod), Ing. Emil Beber (Kovobel Domažlice)

Svaz rovněž podporuje a organizuje účast členských družstev na významných domácích i zahraničních veletrzích, a to formou individuální i společné účasti. Z nejvýznamnějších výstav a veletrhů uskutečněných v loňském roce můžeme jmenovat veletrhy módy, obuvi a kožedělného zboží Styl a Kabo v Brně, Mezinárodní výstavu družstevnictví doprovázející agrosalon Země živitelka v Českých Budějovicích nebo veletrh Spielwarenmesse v německém Norimberku. Plán účasti na výstavách a veletrzích bude i v následujícím období vycházet ze zájmu a potřeb členských družstev.

S oživením a růstem české a evropské ekonomiky, které nyní zaznamenáváme, se zlepšují i hospodářské výsledky většiny členských družstev. Celkový obrát 202 družstev činil za rok 2014 přes 14,5 mld. Kč, což je v meziročním srovnání více, a roste například i objem exportu. Družstva s dobrými hospodářskými výsledky také oceňuje soutěž Výrobní družstvo roku, jejímiž hodnotícími kritérii jsou stěžejní ekonomické ukazatele. První místo v kategorii družstev s nejlepšími ekonomickými výsledky za rok 2014 obsadilo Dřevozpracující družstvo Lukavec, na druhém místě byla Sněžka Náchod, třetí Kovobel Domažlice. V kategorii družstev zaměstnávajících osoby se zdravotním postižením obsadila první místo Otava Písek, na druhém místě byla Služba České Budějovice a třetí se umístila Integra Zlín.

Svaz dále vyhlašuje prestižní odborné soutěže s cílem propagovat kvalitu českých výrobků a podpořit inovační aktivity výrobních družstev. V roce 2015 proběhly 16. ročník soutěže DESIGN VD a 9. ročník soutěže INOVACE VD. O oceněných výrobcích rozhodla Odborná hodno-

titelská komise složená z předních českých odborníků v oborech designu a inovací. V soutěži DESIGN VD 2015 byla oceněna družstva Sněžka Náchod, Moděva Konice a Granát Turnov. Zvláštní ocenění získala družstva Vývoj Třešť, Dřevotvar Jablonné nad Orlicí a DUP Pelhřimov. V soutěži INOVACE VD 2015 byla oceněna družstva Mechanika Prostějov, Brněnská Drutěva a Dřevozpracující družstvo Lukavec. Zvláštní ocenění získala družstva Druchema Praha, Moravská ústředna Brno a Dita Tábor.

V průběhu září 2015 svaz vyhlásil celostátní anketu Logo VD & Značka výrobku, která měla nalézt a ocenit nejznámější loga výrobních družstev a nejznámější značky jejich výrobků. Na distribuci ankety spolupracovaly významné zaměstnavatelské a podnikatelské svazy, z nichž můžeme jmenovat Hospodářskou komoru ČR, Svaz průmyslu a dopravy ČR, Konfederaci zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR nebo Družstevní Asociaci ČR. Téměř tisíc respondentů ankety vybíralo z několika desítek známých a tradičních log a značek. Nejvíce

hlasů v kategorii logo firmy obdrželo a první místo tak obsadilo družstvo Templářské sklepy Čejkovice, na druhém místě byl Granát Turnov a třetí se umístilo Vřídlo Karlovy Vary. V kategorii značka výrobku zvítězila značka PE-PO (Severochema Liberec), na druhé pozici se umístil Sang Real Sekt (Templářské sklepy Čejkovice) a jako třetí zvolili respondenti ankety Jelení lůž (Detecha Nové Město nad Metují).

Významnou událostí závěru loňského roku byla listopadová Celorepubliková porada SČMVD. Porady se zúčastnilo téměř 200 zástupců členských družstev, kteří byli seznámeni se zhodnocením výsledků hospodaření, s informacemi o poskytování služeb členským družstvům, či s aktuálním stavem spolupráce svazu se státní správou a samosprávou. Mezi čestnými hosty porady byli také v letošním roce zástupci ministerstev a jiných významných institucí, v jejichž příspěvcích zazněly podnětné informace k aktuálnímu stavu podpory středních podniků a podniků výrobních družstev v České republice.

Výrobní družstva a jejich manažeři ocenění v celostátních soutěžích

Mgr. Rodan Svoboda - sekretariát Svazu českých a moravských výrobních družstev

Výborné výsledky členských výrobních družstev se odrážejí v celé řadě ocenění pro družstva i jejich manažery v nejvýznamnějších českých podnikatelských a manažerských soutěžích, mezi které patří MANAŽER ROKU, ČESKÝCH 100 NEJLEPŠÍCH nebo FIRMA ROKU. Význam soutěží spočívá především ve zviditelňování úspěšných českých firem a jejich manažerů a dalším rozvíjení podnikatelského prostředí v České republice.

Ocenění v těchto předních celostátních soutěžích, které mají přísná kritéria výběru, jsou dokladem, že se česká výrobní družstva řadí mezi úspěšné a přední firmy ve svých odvětvích. Umístění v soutěžích jsou vzhledem k aktuálnímu růstu české ekonomiky o to cennější, neboť zájem o účast roste, čímž dochází i ke zvyšování kvality a úrovně finalistů.

V soutěži ČESKÝCH 100 NEJLEPŠÍCH 2015 udělila pan-evropská společnost COMENIUS v oborové kategorii ZA-

MĚSTNANOST & DRUŽSTEVNICTVÍ ocenění šesti výrobním družstvům – Dřevotvar Jablonné nad Orlicí, Dřevozpracující družstvo Lukavec, Granát Turnov, Horácké autodružstvo Velké Meziříčí, Otava Písek a Plzeňské dílo Plzeň.

V jubilejním 10. ročníku soutěže FIRMA ROKU 2015 postoupila v silné konkurenci více než šesti tisíc přihlášených firem do krajských finále družstva Ergotep Proseč (Pardubický kraj), Irisa Vsetín (Zlínský kraj) a Vývoj Třešť (Kraj

Českých 100 nejlepších 2015, předsedové oceněných VD

Vysočina). V regionálním finále uspěla Irida Vsetín, která obhájila loňské druhé místo mezi firmami Zlínského kraje.

V nejprestižnější celostátní manažerské soutěži MANAŽER ROKU 2014 bylo z celkového počtu téměř 300 soutěžících odbornou porotou vybráno mezi 77 finalisty také šest před-

sedů výrobních družstev, z nichž tři byli oceněni titulem Manažer odvětví. Manažerem odvětví „Výroba a prodej textilu, oděvů a tkanin“ se stal Ing. Leo Doseděl, předseda družstva Moděva Konice, manažerem odvětví „Výroba součástek pro strojní zařízení“ se stal Zdeněk Sobota, předseda družstva Obzor Plzeň,

a manažerem odvětví „Výroba komponentů pro stavebnictví“ se stal Ing. Jindřich Zdráhal, předseda družstva Mechanika Prostějov. Mezi deseti nejlepšími Manažery roku 2014 byl do žebříčku TOP 10 Národní komisi zvolen Ing. Leo Doseděl.

V tradiční soutěži MARKETÉR ROKU 2014 udělila hodnotitelská komise složená z předních marketingových odborníků ocenění dvěma zástupcům z řad výrobních družstev. Malého delфина obdržela Ing. Dana Plíhalová, ředitelka závodu a místopředsedkyně družstva Znak Malá Skála, a diplomem za nominaci úspěšného marketingového projektu byl oceněn Ing. Zdeněk Blažek, ředitel marketingu družstva Dřevojas Svitavy.

Vývoj zemědělství a zaměstnanosti v zemědělství v ČR

Ing. Stanislava Burdová- Zemědělský svaz České republiky

Jako největší zaměstnavatelská organizace na venkově se zasazujeme mj. o sociální stránku věci a o trvalou udržitelnost. Právě zemědělství je hlavním garantem pracovních příležitostí na venkově a tak tomu bude

i do budoucna. Součástí programového zaměření činnosti svazu je také působit na vzdělávací systém s ohledem na přípravu pracovníků pro sektor zemědělství. Ze Zelené zprávy za r. 2014 mj. vyplývá, že úbytek pra-

covníků v zemědělství se zpomaluje. Doufáme, že se podaří tuto pozitivní změnu udržet. Zatímco např. mezi r. 2011 a 2010 se počet pracovníků snížil o 4 600, mezi r. 2014 a 2013 to bylo o 1 400. Věříme, že se nám po-

daří dostat do zemědělství více mladých kvalifikovaných lidí, k čemuž mj. směřujeme naši činnost.

Žel, vzhledem k nepříznivým podmínkám pro podnikání v zemědělství přetrvává mzdová disparita: mzdy v zemědělství, lesnictví a rybářství – v letech 2004 až 2013 byly v průměru cca o 4 700 Kč na pracovníka za každý měsíc oproti národohospodářskému průměru nižší. Tato situace se v r. 2014 mírně zlepšila (rozdíl po zaokrouhlení činí 4 600 Kč/měsíc), ovšem rozdíl v odměňování za 1. čtvrtletí 2015 je znovu vysoký a to přes 6 000 Kč/měsíc. Zemědělské podniky každopádně využívají zlepšených podnikatelských výsledků zvláště v posledních letech ke zvyšování mezd v rámci možností a také ke zvyšování prémie a odměn. Relativně nízká mzda v zemědělství se týká jak pracovníků se základním vzděláním, kterých pracuje v zemědělství 11%, tak i manažerů pracujících v zemědělství. Loňská i letošní Zelená zpráva MZe mj. potvrdila, že řídící pracovníci v zemědělství pracují za mzdu, která je mírně vyšší než poloviční mzda managementu v průmyslu. Opodstatnění proto vlast-

ně není: V zemědělství ČR v poslední době roste produktivita práce rychleji, než jak se zvyšují mzdy, což neplatí pro řadu jiných odvětví v ekonomice ČR. Po r. 2000 se produktivita práce v zemědělství zhruba zdvojnásobila, přičemž v celé řadě průmyslových odvětví ČR k dvojnásobnému zvýšení produktivity nedošlo, přitom tam jsou dlouhodobě vyšší mzdy než v zemědělství (v řádu o 20-30% vyšší).

Pro větší atraktivitu odvětví je zapotřebí zlepšit odměňování pracovníků, ale to zemědělské podniky mohou dělat pouze úměrně ekonomické situaci v zemědělství, resp. podnikatelským podmínkám v zemědělství. A ty, jak je známo, byly za uplynulé čtvrtstoletí nepříznivé. Ceny placené zemědělským výrobcům za jejich produkci (tj. cenová úhrada), ani podpory a dotace (tj. mimo cenová úhrada) nebyly a nejsou srovnatelné s mírou evropského standardu ani před vstupem ČR do unie ani po vstupu. Lze konstatovat, že pozitivních výsledků podniky dosahují velmi dobrou prací, modernizacemi i úsporami. Řada zemědělských podniků včetně mnoha členů svazu už

stala u kombinované výroby, nepřehléla na obilí a řepku a dostala se takřka na západoevropskou úroveň, o čemž vypovídají výsledky soutěží Manažer roku i TOP ZS ČR.

Co se týče hospodaření v letošním roce, předpokládáme, že produkce zůstane na zhruba stejné úrovni, jako bylo v r. 2014. Rozměr zemědělství v ČR se podařilo stabilizovat a to zejména u rostlinné výroby. Co nám ale dělá velké starosti, je cenová úhrada, která se oproti minulým letům zhoršuje a to nejen u živočišné výroby (zejména u mléka, jatečných prasat), ale také u výroby rostlinné. Zpeněžení zemědělské produkce (s výjimkou řepky) v ČR stále neodpovídá míře evropského standardu, ačkoliv jsme více jak 10 let po vstupu do EU. Situace není a nebude jednoduchá - nyní ceny zemědělské produkce (jatečná prasata, mléko, brambory) klesají i v zemích EU-15 a jde o to, aby se u nás ceny zemědělců nesnižovaly výrazně více, než jak by odpovídalo míře evropského standardu. K tomu, aby si zemědělci vyjednali lepší cenu, musí se na odbytu více koncentrovat a spojovat své síly.

Propagace zemědělství

Ing. Jana Sixtová – Zemědělský svaz České republiky

Rozhodujícím faktorem pro mladé lidi, aby si zvolili zemědělství jako obor svého budoucího povolání je samozřejmě obliba a vnímání tohoto sektoru okolím. Zemědělský svaz ČR chápe, že popularita zemědělství není moc velká a proto systematicky pracuje s obrazem zemědělství v očích veřejnosti. Již třetím rokem realizuje již třetím rokem projekt s názvem „Zemědělství žije!“, jehož komplexním cílem je zvýšení atraktivity zemědělského sektoru napříč cílovými skupina-

mi, které jsou tři – děti na základních školách a jejich rodiče, žáci středních škol a široká veřejnost. Hlavním cílem je uskutečňování takových aktivit, které směřují ke zvýšení informovanosti o zemědělství v obecné i konkrétní rovině, o jeho významu a pochopení souvislostí mezi zemědělskou výrobou, potravinami a životním prostředím.

Hlavní cestou ke zvýšení povědomí o významu zemědělství je zejména šířování doprovodného naučného

osvětového programu na zemědělských výstavách, chovatelských dnech, dožínkách apod. Na těchto akcích je vysoká koncentrace rodin s dětmi, které vítají interaktivní soutěžní program.

V letech 2013 až 2015 se podařilo navštívit s naučným stánkem pokaždé celkem 40-50 akcí pro veřejnost s každoroční celkovou návštěvností přes 30 tisíc lidí. Důležité jsou tak zvané Dny otevřených dveří v členských podnicích Zemědělského svazu po celé ČR,

kterých každoročně proběhne mezi 20 – 25. Zpřístupnění zemědělského podniku veřejnosti a školním třídám, komentované prohlídky stájí, vystavená moderní technika, ochutnávky vlastní produkce, živá zvířata apod. umožňují návštěvníkům poznat dnešní zemědělský provoz a ukázat, o čem je dnešní práce v zemědělství. Umožnit laické veřejnosti, jak vypadá a co

o zemědělství doplněné o naučné aktivity jako poznávání semínek a sušených plodin a fotografií zvířat či plodin formou her. Spouštíme Agroenvironmentální kroužky, které spočívají v tom, že se děti na těchto kroužcích dozví o zemědělství jak teorii, tak praxi, neboť podmínkou pro konání takového kroužku je návštěva zemědělského provozu. Na středních školách

Tradiční je již účast Zemědělského svazu ČR na velkých výstavách se zemědělskou tematikou. Jedná se o výstavy v Brně TechAgro a Národní výstava hospodářských zvířat a zemědělské techniky a v Českých Budějovicích na Zemi živitelce. Zemědělský svaz také pořádá každoročně v rámci česko-budějovického veletrhu Vzdělání a řemeslo, kde se prezentuje

to znamená zemědělství, je jedním z nutných kroků, pokud chceme zvýšit jeho popularitu a poukázat na jeho důležitost.

V roce 2015 jsme přidali mezi naše činnosti také osvětovou aktivitu cílenou na žáky základních a středních zemědělských škol. Na základních školách pořádáme besedy

představuje předseda Zemědělského svazu ČR zemědělství jako perspektivní obor pro mladé lidi, protože jsme si vědomi toho, že většina studentů středních zemědělských škol se zemědělství po absolvování školy věnovat nechce, jelikož je to pro ně ne příliš lákavé, a je nutné v nich vzbudit zájem a chuť se zemědělství nadále věnovat.

školství ve všech úrovních Jízdu zručnosti s traktorem a s vlekem a Zemědělskou olympiádu pro studenty středních zemědělských škol. Především jízda traktorem s vlekem přiláká mnoho diváků, neboť studenti jezdí na venkovním parkovišti a musí traktorem s vlekem zdolat a objet různé překážky a slalomy.

AKTUÁLNÍ INFORMACE Z ČINNOSTI DRUŽSTEVNÍ ASOCIACE ČR

ROZHOVOR S VÝKONNÝM ŘEDITELEM DA ČR

David Füllsack, DiS. - výkonný ředitel Družstevní Asociace České republiky

David Füllsack, DiS., výkonný ředitel DA ČR

Družstevní Asociace ČR, která jako zastřešující organizace, reprezentuje české družstevnictví v rámci České republiky i na mezinárodní úrovni. Na činnost a poslání DA ČR jsme se zeptali jejího výkonného ředitele Davida Füllsacka, DiS.

Družstevní Asociace ČR je národní družstevní centrálou, která prosazuje zájmy a potřeby družstev. Co konkrétně si pod tím má čtenář našeho časopisu představit a co je vaší stěžejní činností?

Družstevní Asociace ČR reprezentuje a hájí zájmy družstevnictví vůči zákonodárné a výkonné státní moci. Ve vztahu k členským organizacím zabezpečuje poradenskou činnost, legislativní iniciativu a koordinuje postupy ve věcech společného zájmu. V jednotlivých oblastech mezinárodních vztahů prosazuje zájmy

družstevnictví v zahraničí. Od roku 2004 je DA ČR povinným připomínkovým místem v rámci legislativy ČR a tímto směrem se také ubírá jedna z našich hlavních činností.

Jakým způsobem DA ČR reprezentuje a hájí zájmy družstevnictví vůči státní moci?

Čelní představitelé představenstva DA ČR a členských svazů využívají všechny možnosti, které jim nabízejí jejich pracovní, osobní i společenské vazby na představitele státní administrativy, poslance a senátory Parlamentu ČR a politickou reprezentaci parlamentních stran. Rovněž jejich členství a významné funkce v organizacích zaměstnavatelských struktur v ČR, ale i v mezinárodních družstevních strukturách hrají významnou roli při lobování za zájmy družstevního sektoru. Jednání v rámci těchto organizací je aktivně využíváno nejenom k propagaci cílů a záměrů českého družstevního sektoru, ale i k úsilí za zlepšování podmínek jeho existence a působnosti.

Členy DA ČR jsou čtyři rozdílné družstevní svazy, jak těžké je nalézt jejich společné zájmy?

Páteř DA ČR tvoří Svaz českých a moravských bytových družstev, Svaz českých a moravských spotřebních družstev, Svaz českých a moravských výrobních družstev a Zemědělský svaz České republiky. Jak z názvů

organizací vyplývá, je jejich oborová činnost naprosto odlišná, ale všechny svazy spojuje družstevní forma podnikání a právě zde se otevírá prostor pro DA ČR a její činnosti v oblastech lobování, legislativy, mezinárodní spolupráce, vzdělávání a mnoha dalších. Do oborové problematiky členských družstev se nepouštíme, hájíme družstevní formu podnikání jako takovou.

Družstevní Asociace ČR je zapojena do mezinárodních družstevních organizací, o které se jedná?

Jsme dlouholetým členem Mezinárodního družstevního svazu a stejně tak jeho evropské platformy Družstev Evropa. Členské svazy jsou pak dále členy v jejich oborových organizacích.

Jak vlastně tyto mezinárodní organizace fungují a co je náplní jejich činnosti?

Mezinárodní družstevní svaz byl založen v roce 1895 z iniciativy francouzských a britských družstev a je největší mezinárodní nevládní organizací na světě, která v současné době sdružuje 289 národních družstevních organizací z 95 zemí Afriky, Ameriky, Evropy, Asie, Austrálie a Tichomoří, což představuje více než 1 miliardu členů. Jeho činnost je financována z členských příspěvků. Cílem Mezinárodního družstevního svazu je podpora družstevnictví na celém světě, organizování meziná-

rodních konferencí a zasedání, kde se mohou setkávat zástupci družstevních organizací všech typů za účelem vzájemného předávání zkušeností. Mezinárodní družstevní svaz vytváří sektorální organizace pro družstva působící v různých sférách činnosti a stejně tak organizuje družstevní organizace teritoriálně. Pomáhá při zakládání nových forem družstevní činnosti i družstvům v rozvojových zemích při organizování různých projektů a působí na vládní politiku a zákonodárství ve prospěch družstevního rozvoje. Podporuje rozvoj družstevnictví vydáváním publikací, prováděním výzkumné činnosti a shromažďováním statistických údajů. Mezinárodní družstevní svaz brání zájmy svých členů na mezinárodní úrovni pomocí zastoupení v různých mezinárodních organizacích.

Družstva Evropa jsou teritoriální platformou Mezinárodního družstevního svazu a jejich hlavní činností je prosazovat zájmy družstev v Evropském parlamentu, Evropské komisi a v dalších bruselských orgánech.

Je zástupce českého družstevnictví rovnocenným partnerem představitelům národních družstevních centrál ze zemí, kde je družstevnictví v rámci struktury hospodářství silnější? Uplatňuje se i na této úrovni družstevní zásada rovnosti?

Určitě je rovnocenným partnerem, za svoji dosavadní praxi jsem se ještě nesetkal s žádnou nadřazeností ani s negativním projevem proti organizacím ze zemí s méně rozvinutým systémem družstevnictví. Jednoznačně je tomu naopak, země se silným družstevním systémem se snaží pomáhat a přenášet své zkušenosti na ostatní. Tato činnost je právě jednou ze stěžejních v rámci již zmiňovaného Mezinárodního družstevního svazu.

Říkal jste, že mezinárodní konference a zasedání slouží k vzájemnému předávání zkušeností. Je podle vás možné se v zemích s početnějším družstevním hnutím, např. ve Španělsku, něčím inspirovat, nebo jsou národní zkušenosti

z důvodu kulturně-historických odlišností nepřenositelné?

Inspirovat se zcela určitě lze. Jelikož byla situace u nás ovlivněna historickým vývojem, je družstevní forma podnikání vnímána naší společností stále poměrně negativně. S tím nám ale družstevně vyspělejší země nepomohou. To je právě práce pro nás. My se u nich můžeme pouze inspirovat a je pak jenom na nás, jak se nám podaří tyto inspirace převést do praxe a realizovat je v našem prostředí.

Co plánuje DA ČR do budoucna?

Z dlouhodobého hlediska patří mezi hlavní cíle zviditelnění družstevnictví a zejména návrat jeho dobrého jména. Je to běh na dlouhou trať a musíme začít postupně. Momentálně jsme spustili nové webové stránky DA ČR, které si kladou za cíl být průsečíkem českého družstevnictví. Jestli se nám to povedlo, mohou nejlépe zhodnotit čtenáři vašeho časopisu na www.dacr.cz. Budeme rádi za jakoukoliv zpětnou vazbu.

ZASEDÁNÍ ZÁSTUPCŮ DRUŽSTEV EVROPA V PRAZE

JUDr. Rostislav Dvořák – předseda představenstva Družstevní Asociace ČR

Dne 24. 11. se konala konference s názvem „Aktuální situace v českém a evropském výrobním, spotřebním, bytovém a zemědělském družstevnictví a úloha družstev v hospodářské struktuře členských zemí EU“. Jejím nosným tématem bylo postavení družstev v hospodářské struktuře evropských zemí a jejich budoucí vize. Zúčastnili se jí zástupci 21 zemí Evropy, vedení Svazů českých a moravských výrobních, spotřebních, bytových

a zemědělských družstev, zástupci KZPS ČR, ministerstev zemědělství a průmyslu ČR a řada dalších hostů z regionů ČR. Organizačním zajištěním a moderováním celé konference byl pověřen předseda Svazu českých a moravských výrobních družstev a předseda představenstva DAČR JUDr. Rostislav Dvořák.

Vedle informací o velmi pozitivních vývojových trendech zazněly též informace spojené s problémy,

vyplývajících z nedostatečné reflexe družstevní problematiky státní správou a samosprávou, zejména na úrovni zemí bývalého východního bloku, tedy i České republiky. Chyby v judikatuře o bytovém družstevnictví, nerovné konkurenční prostředí, které staví do nevýhody poctivé plátce DPH proti neplátcům, tedy neschopnost státu zajistit povinnosti v odvodu DPH, novými zákony chybně zpracované právo členů družstev poskytovat plnou

Zasedání představenstva Družstev Evropa

moc v rozhodovacích procesech výrobních družstev mimo členskou základnu a s tím spojená rizika a formy nepřátelských převzetí českých družstevních výrobních podniků a firem, novým zákonem nesmyslně požadované uzavírání smluv o výkonu funkce místo pracovních smluv s předsedy a vedením družstev, kde je pracovní poměr a pracovní smlouva podmínkou pro právo být volen do orgánů družstev a řada dalších problémů vyplývajících z nedostatečné znalosti družstevní problematiky ze strany zákonodárců. Konference rovněž zhodnotila usnesení parlamentu EÚ 2012/2321, které na základě analýzy zpracova-

né Výborem pro průmysl vědu a výzkum konstatuje, že v krizových letech 2008 – 2012 obstály nejlépe ve stabilitě výnosů a zaměstnanosti v evropských zemích výrobní podniky družstev. Usnesení žádá vlády členských zemí, aby segmentu výrobních podniků družstev věnovaly významnou podporu a vytvořily ze středních a družstevních podniků strategickou stabilizační součást svých ekonomik. Bylo konstatováno, že tomuto usnesení odpovídá také aktuální přístup EU k programovému období 2014-2020, kde jsou ve významných rozvojových programech účelově elokovány prostředky pro střední a malé firmy a výrobní

družstevní podniky. Země východní Evropy se zatím k této strategii staví různorodě a bez potřebné dynamiky na rozdíl od západní Evropy.

Zástupci českých družstev vypracovali po jednání konference Memorandum, které bude předáno kompetentním zástupcům státní správy.

Následující den proběhlo v Praze jednání zástupců evropských zemí, členů představenstva Družstev Evropa, jehož členem je předseda představenstva DA ČR JUDr. Rostislav Dvořák. Programem jednání byly zejména otázky evropské legislativy, obchodní programy, globální partnerství ve výzkumu a vývoji, podpora mladých družstevníků, rozpočet roku 2015 a plán 2016 a strategie ve spolupráci s ICA (celosvětová družstevní organizace).

Dirk J. Lehnhof, prezident Družstev Evropa

MEMORANDUM DA ČR

Tento dokument je výstupem z konference „Aktuální situace v českém a evropském výrobním, spotřebním, bytovém a zemědělském družstevnictví a úloha družstev v hospodářské struktuře členských zemí EU“, který bude

následně předán zástupcům státní správy, jakožto přehled aktuálních palčivých témat českého družstevnictví.

Družstva jsou v české republice státem často zcela nesprávně chá-

pána jako „pokřivené společnosti s ručením omezeným“, přesto, že patří historicky k nejstarším typům obchodních společností v celé Evropě. Družstevní principy jsou dlouhá léta našimi vládami popírány bez ohledu na to, že v Evropské

unii mají družstva svébytné postavení a jsou dokonce Evropskou komisí chápány jako důležitý prvek ekonomické stability a významný faktor snižování nezaměstnanosti. Družstva totiž nejlépe ze všech podniků prošla obdobím ekonomické krize.

Je velmi důležité respektovat specifické postavení družstev v rámci ekonomiky a hospodářské struktury České republiky v kontextu se zeměmi Evropské Unie a především pak zajištěním účasti zástupců družstevnictví při projednávání legislativních návrhů, které se družstevnictví týkají. V tomto směru je DA ČR oficiálním připomínkovým místem.

Pokud jde o jednotlivá družstevní odvětví lze konstatovat, že v České republice se jeví současná legislativa například vůči **bytovým družstvům** a společenstvím vlastníků nepřátelská a to navzdory tomu, že Evropská komise doporučuje vládam s družstevními organizacemi vést při tvorbě legislativy konzultace a informovat komisi i družstevní organizace vždy, když vypracuje novou právní normu v této oblasti a to ještě před přijetím jejího textu. Tento kategorický prvek ovšem není soustavně respektován a výsledkem je současný stav, který již ohrožuje samou existenci bytových družstev.

Z pohledu **spotřebních družstev** je nezbytné zajištění stejných právních podmínek pro podnikání v oblasti obchodu, zejména pak prosazení registrace tržeb, stabilizace právního prostředí pro podnikání, zejména prosazení pevných daňových podmínek pro určité minimální období.

Jak potvrzuje analýza EU a z ní pramenící usnesení parlamentu a závěry Evropské komise, jsou střední

firmy a **výrobní družstva** stabilizátorem úspěšných ekonomik a zejména stabilizátorem zaměstnanosti. Projevilo se to zejména v období hospodářské krize 2008-2012. Družstevní výrobní podniky v Evropě nejlépe zvládly krizové nárazy posledních let a udržely a zvýšily na rozdíl od konvenčních firem zaměstnanost. Výrobní družstva jsou převážně historicky vázána na určitou lokalitu, jde o ryze české firmy a nehrozí přesuny jejich výrobních aktivit do mnohde výhodnějších lacinějších zahraničních lokalit (jde o typ rodinných firem) a jsou tedy stabilizátorem zaměstnanosti ve většině regionů.

Je znepokojující, že podíl malých a středních podniků, mezi které patří i výrobní družstva, (údaj vychází z definice MSP užívané Českým statistickým úřadem), který činil na celkovém počtu aktivních podnikatelských subjektů v ČR v roce 2013 99,84 %, má na tvorbě zdrojů pro HDP a přímo do státního rozpočtu velmi nízký podíl na rozdíl například od Spolkové republiky Německo, Anglie, Itálie, Francie a dalších. Ve srovnání se stejnými ekonomikami Evropy je tento podíl cca o 50% nižší a navíc 70% činnosti MSP představuje často nerentabilní mzdová práce a výroba komponent pro velké firmy.

Pro budoucí stabilizaci rizikové struktury českého hospodářství je tedy nezbytné konečně začít vytvářet podmínky pro snížení nevýhodné závislosti malých a středních firem a výrobních družstev na velkých firmách jako nositelích jejich výrobního programu a finálních realizátorech. V podmínkách ČR je třeba zahájit program posilování a postupného rozšiřování prorůstových opatření a podmínek pro růst segmentu středních firem

a výrobních družstev. Souběžně s podporou velkých firem musí být nutně programově zařazena účinná podpora růstu, posilování a váhy výrobních družstev a malých a středních firem a to následujícími opatřeními:

- posílení postavení podniků družstev v české ekonomice na úroveň evropského a celosvětového kontextu, zajištění růstu jejich konkurenceschopnosti a široká podpora jejich vlastních českých výrobních programů
- vytváření vhodných legislativních a ekonomických podmínek ze strany českého státu vedoucích k jejich podpoře, inovativnosti a prosperitě, hrající zásadní roli pro stabilizaci české ekonomiky a zaměstnanosti
- zkvalitňování podnikatelského prostředí pro zajištění rozvoje a posilování role družstevních podniků v českém hospodářství. Podpora technologií a marketingu s cílem snížit závislost MSP na nerentabilní mzdové práci a nerentabilních kooperacích s velkými partnery.

Uvedená opatření se opírají o již zmíněná usnesení parlamentu EU a její ekonomické komise a zejména o základní potřebu vytvořit v multieconomickém prostředí Evropy a světa dobrou a flexibilní strukturu hospodářství, která ob stojí v čím dál častějších krizových výkyvech.

Z HISTORIE DRUŽSTEVNICTVÍ

MEZINÁRODNÍ DRUŽSTEVNÍ SVAZ –

PŘIPOMENUTÍ 120. VÝROČÍ ZALOŽENÍ

Mgr. Vladimíra Vávrová - Muzeum družstevnictví DA ČR

V srpnu letošního roku uplynulo 120. výročí vzniku významné světové instituce - Mezinárodního družstevního svazu (MDS), který je největší nevládní organizací na světě. Jeho členy jsou národní a mezinárodní družstevní organizace, sdružující družstva různých sektorů. V současné době je členem MDS 289 členských organizací z 95 zemí celého světa, což představuje více než 1 miliardu jednotlivců.

MDS byl založen v Londýně ve dnech 19. – 23. srpna 1895 z iniciativy hlavně britských a francouzských družstev. Mezi delegáty ustavujícího sjezdu byli i představitelé rakouského Všeobecného svazu svépomocných, živnostenských a hospodářských družstev, družstevní centrály sdružující i družstva z území dnešní České republiky. Od svého založení - až do roku 1982 - kdy přesídlil do Ženevy, měl MDS své sídlo v Londýně. Původně sdružoval jak fyzické osoby, tak i jednotlivá družstva a jejich sdružení. V roce 1910 bylo členství fyzických osob zrušeno a MDS od té doby sdružuje převážně celostátní a v menší míře i regionální družstevní organizace. Cílem založení MDS bylo vytvořit organizaci pro podporu a propagaci družstevního hnutí. Již na prvním sjezdu bylo vypracováno usnesení, které obsahovalo základní principy MDS a naznačilo účel Svazu. Druhý sjezd MDS se konal v Paříži v říjnu následujícího roku a ústředním bodem bylo schválení stanov a orgánů svazu.

V období 1. světové války Svaz pracoval v omezených podmínkách a přes utržené ztráty, převážně ekonomického charakteru, si zachoval svou mezinárodnost a soudržnost bez ohledu na to, které státy proti sobě ve válce stály jako nepřátelské.

Do roku 1924 se MDS vypořádával se ztrátami z války a naplno využil

meziválečného hospodářského rozkvětu, který skončil hospodářskou krizí v roce 1929. Záhy po válce se ale začaly projevovat závažné ideologické problémy, které ohrožovaly neutralitu Svazu a představovaly nebezpečí pro samotnou podstatu družstevního hnutí - dobrovolnost a demokratické řízení družstev. Musel být vyřešen vztah k socia-

Edward Vansittart Neale, ideový zakladatel MDS

lismu a družstevnictví v Rusku/SSSR, které bylo členem MDS.

Vedle socialismu, začal družstevnictví nebezpečně ohrožovat i narůstající fašismus v Itálii, Německu, Španělsku a dalších zemích. Poslední sjezd Svazu před 2. světovou válkou se konal v roce 1937, kde byla poprvé provedena větší revize stanov.

Během 2. světové války se žádný sjezd nekonal. Již před vypuknutím války zaujímal Svaz ke světovým událostem pasivní postoj. Pokud se nějak snažil zasahovat do dění, činil tak prostřednictvím usmiřování, kompromisů a ústupků, kde to nebylo možné, poskytoval alespoň finanční, odbornou a morální pomoc a ochranu svým členům. Všechno podporoval mírové řešení mezinárodních konfliktů.

Po válce bylo družstevnictví v zemích, kde se nejvíce bojovalo, té-

měř rozvráceno. Na území tzv. Třetí říše byla družstva zlikvidována, na územích okupovaných fašisty byla část družstev zrušena a zbytek podléhal fašistické kontrole. MDS se proto soustředil na vnitřní konsolidaci družstevního hnutí a usiloval o uznání mezinárodními organizacemi a státy, zejména těmi, které se podílely na vzniku Organizace spojených národů. Se vznikem socialistického mocenského bloku začalo v MDS přibývat jeho představitelů. Zlomovým byl v tomto ohledu 17. sjezd MDS v roce 1948 v Praze, kde byla velice napjatá atmosféra a západní představitelé si začali uvědomovat oslabení svého výlučného postavení. Sjezdu v Praze se zúčastnily 24 země. Politické okolnosti za jakých se sjezd konal, nebyly příznivé. V Evropě začínala studená válka a v ČSR v únoru 1948 zvítězili ve volbách komunisté. Velká pozornost byla na sjezdu věnována

budoucí politice a programu MDS. V průběhu 2. poloviny 20. století došlo k postupné restrukturalizaci MDS. V roce 1982 Svaz přesunul své sídlo z Londýna do Ženevy. Významným krokem bylo stanovení nových cílů pro budoucnost: ovlivňovat politiku vlád a národní legislativy v oblasti družstevnictví, napomáhat institucionálnímu rozvoji družstev na národní úrovni, reformovat vrcholné družstevní organizace a pomáhat vytvářet nové, soustředit se na rozvoj lidských zdrojů na národní a regionální úrovni s důrazem na roli žen a na mobilizaci zdrojů pro podporu družstev, jakož i na koordinaci vzájemné pomoci mezi různými družstevními sektory.

K zásadní revizi stanov došlo v roce 1966 na 23. sjezdu ve Vídni. Bylo schváleno **6 družstevních principů**. Takto revidované druž-

Konference MDS v Praze v roce 1924

Záběr belgické delegace na XVII. sjezdu MDS v Praze v roce 1948

stevní principy zůstaly v nezměněné podobě do roku 1995, kdy se při příležitosti 100. výročí vzniku MDS konal 31. sjezd v Manchesteru, který schválil novou upravenou a rozšířenou verzi 7 principů. Ty jsou zakotveny ve stanovách MDS (poslední aktualizace byla v dubnu 2013) a jsou součástí Prohlášení o družstevní identitě, které kromě nich obsahuje definici družstva a družstevní hodnoty. Sedm družstevních principů citují i mezinárodní dokumenty (např. Doporučení 193 Mezinárodní organizace práce o podpoře družstev).

Družstevní principy:

- 1/ Dobrovolné a otevřené členství v družstvu
- 2/ Demokratická kontrola vykonávaná členy družstva
- 3/ Ekonomická spoluúčast členů
- 4/ Autonomie a nezávislost

5/ Výchova, vzdělávání a informovanost členů a veřejnosti

6/ Spolupráce mezi družstvy

7/ Spoluzodpovědnost družstev za společnost

31. sjezd byl zatím posledním sjezdem v historii MDS. Byl na něm vyhlášen nový směr vývoje světového družstevnictví.

Organizační struktura MDS má dvě rovnoprávné složky, a to teritoriální a sektorovou. V současné době tvoří Mezinárodní družstevní svaz 4 teritoriální výbory, z nichž každý má svou vlastní kancelář – Výbor pro Afriku, Výbor pro Ameriku, Výbor pro Asii a Tichomoří a Výbor pro Evropu fungující pod názvem Družstva Evropa. Platforma MDS pro Evropu, řešící společné zájmy a problémy Družstevních

asociací v Evropské unii nazvaná „Družstva Evropa“ byla založena v roce 2005 a zastupuje zájmy evropských družstev v orgánech MDS.

Sektorovou strukturu MDS tvoří 8 mezinárodních sektorových organizací s celosvětovou působností. Těmito sektorovými organizacemi jsou CCW (pro spotřební družstva), IHCO (pro zdravotnická družstva), ICA Housing (pro bytová družstva), ICAO (pro zemědělská družstva), AIBC (pro bankovní družstva), ICFO (pro rybářská družstva), ICMIF (pro vzájemně zajišťující společnosti) a CICOPA (pro výrobní a řemeslná družstva).

Stanovy MDS schválené v dubnu 2013 přenesly sídlo této celosvětové družstevní organizace do Belgie,

konkrétně do Bruselu. K nejvýznamnějším událostem světového družstevního sektoru patřil rok 2012, který byl VS OSN prohlášen Mezinárodním rokem družstev. Do řady aktivit spojených s Mezinárodním rokem družstev byl prostřednictvím DA ČR a jejích členských svazů zapojen i český družstevní sektor.

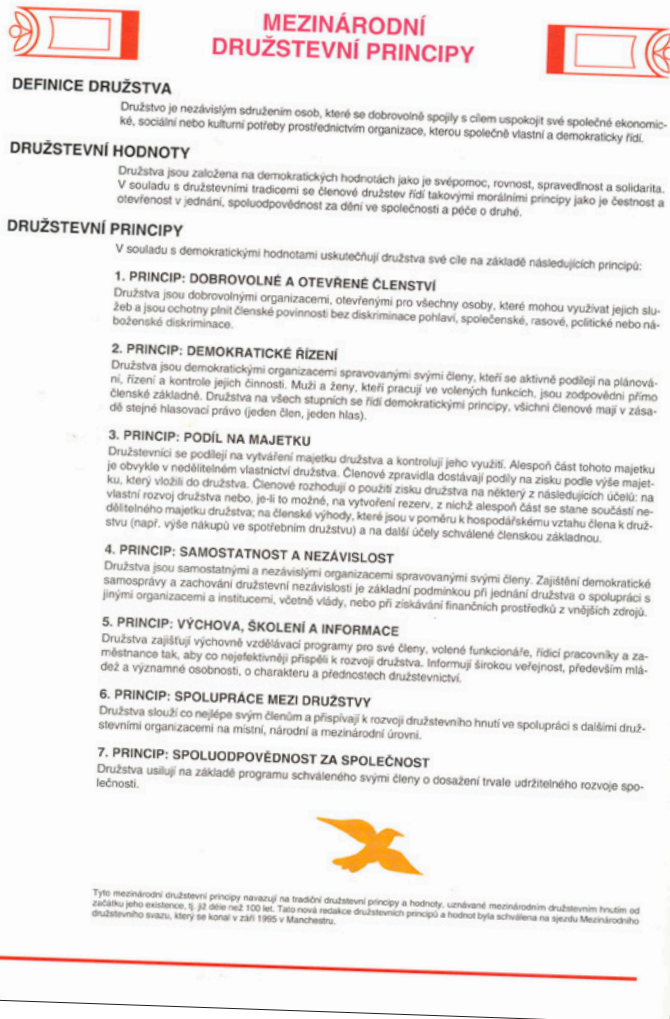
České družstevnictví patří s určitým nadhledem k historicky nejstarším členům MDS. Prostřednictvím Družstevní Asociace ČR je zastoupeno v MDS, přičemž členské svazy DA ČR mají svoje zástupce ve vrcholných orgánech příslušných sektorových organizací a současně i v evropských družstevních strukturách tvořených Družstvy Evropa.

**International
Co-operative
Alliance**

Současné logo MDS

Jednání členů představenstva DE v Praze v budově DA ČR v listopadu 2015. Členem je i předseda představenstva DA ČR JUDr. Rostislav Dvořák.

Družstevní principy

**CZECH
COOPERATOR**

Vydává Družstevní Asociace ČR, Těšnov 5, 110 01 Praha 1.
Tel.: 00420 222 312 494, fax: 00420 222 319 566, e-mail: coopas@dacr.cz,
www.dacr.cz. Případné příspěvky zasílejte prosím na adresu vydavatele.
Czech Cooperator je zapsán do evidence periodického tisku pod evidenčním
číslem: MK ČR E 12784. Grafická úprava: simplesample, s. r. o. Tisk: Boia. ISSN 1803-3423.